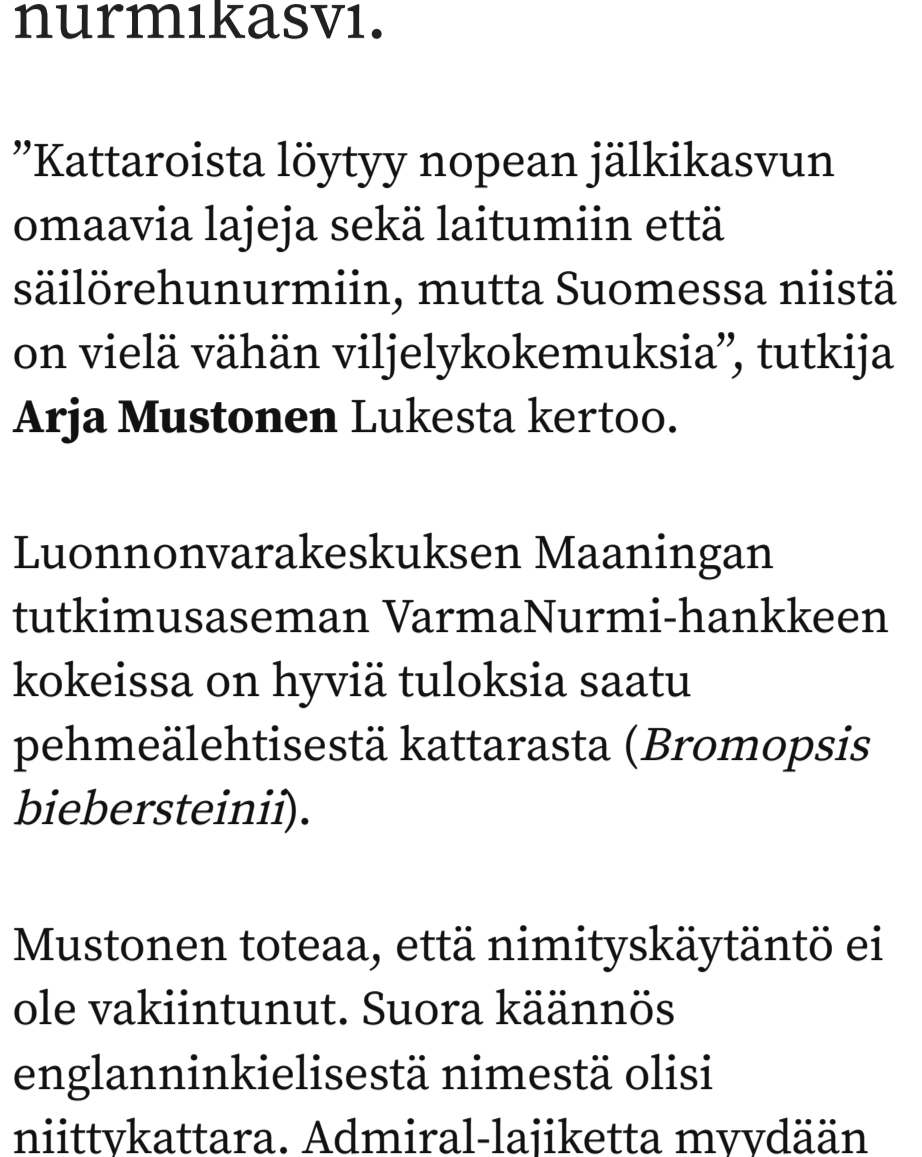

Pehmeälehtinen kattara kestää kuivaa – ”Satoisa uusi nurmilaji”, Arja Mustonen povaa

Monipuolisilla nurmiseoksilla varaudutaan vaihteleviin säihin. Äärisäiden yleistyessä Suomessakin on innostuttu kokeilemaan aivan uusia rehukasveja. Luke Maaningan kokeissa pehmeälehtinen kattara on ollut satoisa, poutiville maille sopiva uusi nurmikasvi.

”Kattaroista löytyy nopean jälkikasvun omaavia lajeja sekä laitumiin että säilörehunurmiin, mutta Suomessa niistä on vielä vähän viljelykokemuksia”, tutkija **Arja Mustonen** Lukesta kertoo.

Luonnonvarakeskuksen Maaningan tutkimusaseman VarmaNurmi-hankkeen kokeissa on hyviä tuloksia saatu pehmeälehtisestä kattarasta (*Bromopsis biebersteinii*).

Mustonen toteaa, että nimityskäytäntö ei ole vakiintunut. Suora käänös englanninkielisestä nimestä olisi niittykattara. Admiral-lajiketta myydään laidunkattaran nimellä.

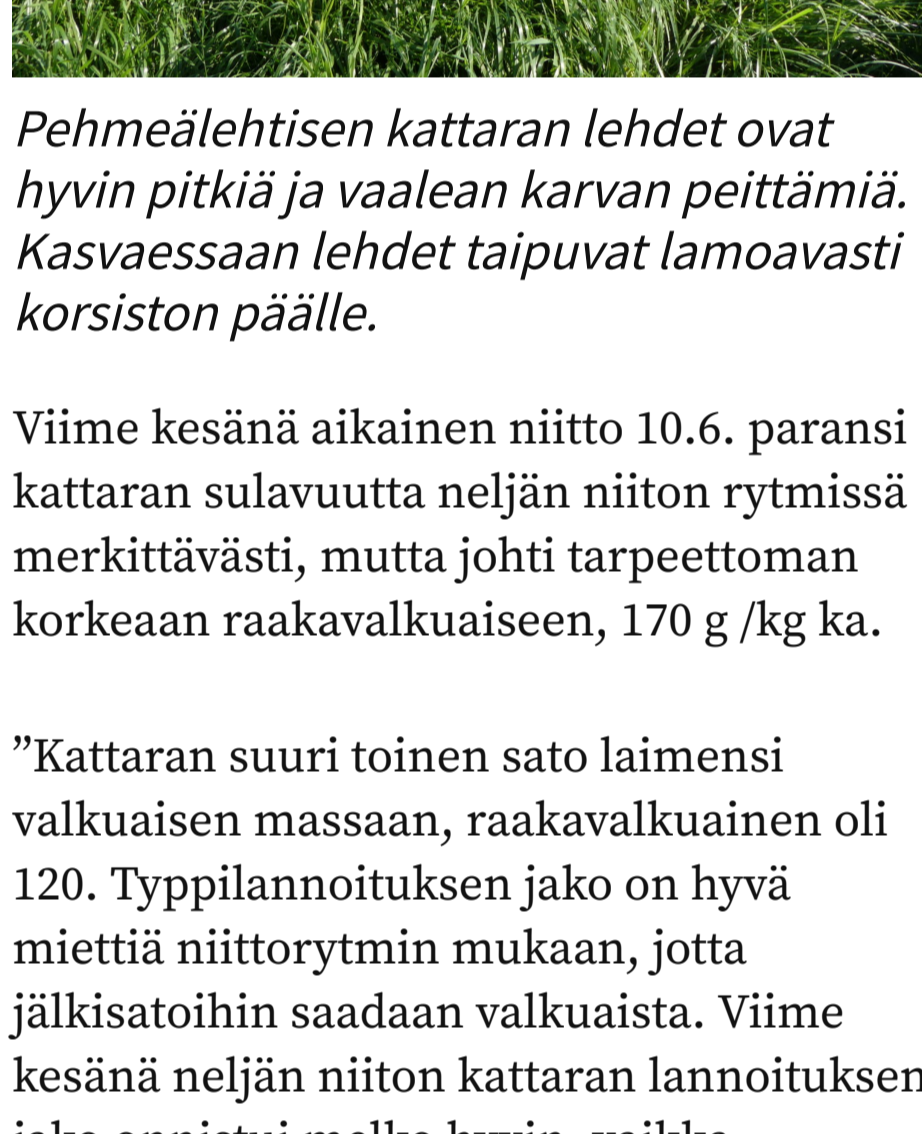
Kattarat ovat viljelyalueillaan, erityisesti Pohjois-Amerikassa, satoisia. Niillä on laaja ja voimakas juuristo, jonka avulla ne kestävät kuivaa.

”Kattaran lehteä verhoava karvapeite voi olla jopa juuristoa keskeisempi tekijä kuivuudenkestossa. Karva todennäköisesti suoja lehteä kuumuudelta ja vähentää tuulen haihduttavaa vaikutusta”, Mustonen toteaa.

Suomessa kahden vuoden koetulokset

Kanadassa pehmeälehtistä kattaraa käytetään enimmäkseen laitumilla, koska se sopii sikäläisiin syys- ja talvilaitumiin. Maaningalla on kahtena vuonna tutkittu pehmeälehtisen kattaran puhdaskasvuston satoa verrattuna timotei-nurminatanurmeen.

”Sillä on parempi jälkikasvu kuin rehukattaralla ja parempi kestävyys eli enemmän sato vuosia kuin nurminadalla. Laitumilla siitä on saatu suurempi kuiva-ainesato kuin muilta heinälajeilta”, Mustonen kertoo.

Kattara lähtee niiton jälkeen nopeasti kasvuun. Niitto 4.6., kuva otettu viikon kuluttua 11.6.

Maaningalla lajikkeena oli Armada.

Kasvusto oli perustettu kokoviljaan kesällä 2017.

Kesällä 2019 kattara tuotti käytännössä saman kokonaissadon sekä kolmella että neljällä niitolla, 9 300-9 400 kuiva-ainekiloa hehtaarilta. Timotei-nurminataseoksen sato kolmella niitolla jäi tästä selvästi, 1 800-1 900 kiloa.

Kolmen niiton tekniikka tarkoittaa korjuuta kuuden viikon välein, neljän niiton tekniikka korjuuta neljän viikon välein.

Lannoitusmäärät kolmen niiton kattaralle olivat **100-80-60** typpikiloa, neljän niiton kattaralle **80-60-60-40** typpikiloa hehtaarille.

Viime kesänä satoero oli vieläkin suurempi. Kolmen niiton taktilla puhdas kattarakasvusto tuotti 11 600 kuiva-ainekiloa hehtaarilta. Neljän niiton taktilla päästiin 10 600 kiloon. Timotei-nurminataseoksen sato kolmen korjuun tekniikalla oli 9 600 kiloa.

D-arvo jää timotei-nurminataseoksesta

Entä rehun laatu?

”Kattaralla on pienempi D-arvo kuin timotei-nurminataseoksella kaikissa niitoissa ja molemmilla niittorytmeillä. NDF-kuitua siinä puolestaan on enemmän kuin timotei-nurminataseoksessa”, Mustonen kertoo.

Pehmeälehtisen kattaran lehdet ovat hyvin pitkiä ja vaalean karvan peittämiä. Kasvaessaan lehdet taipuvat lamoavasti korsiston päälle.

Viime kesänä aikainen niitto 10.6. paransi kattaran sulavuutta neljän niiton rytmissä merkittävästi, mutta johti tarpeettoman korkeaan raakavalkuaiseen, 170 g /kg ka.

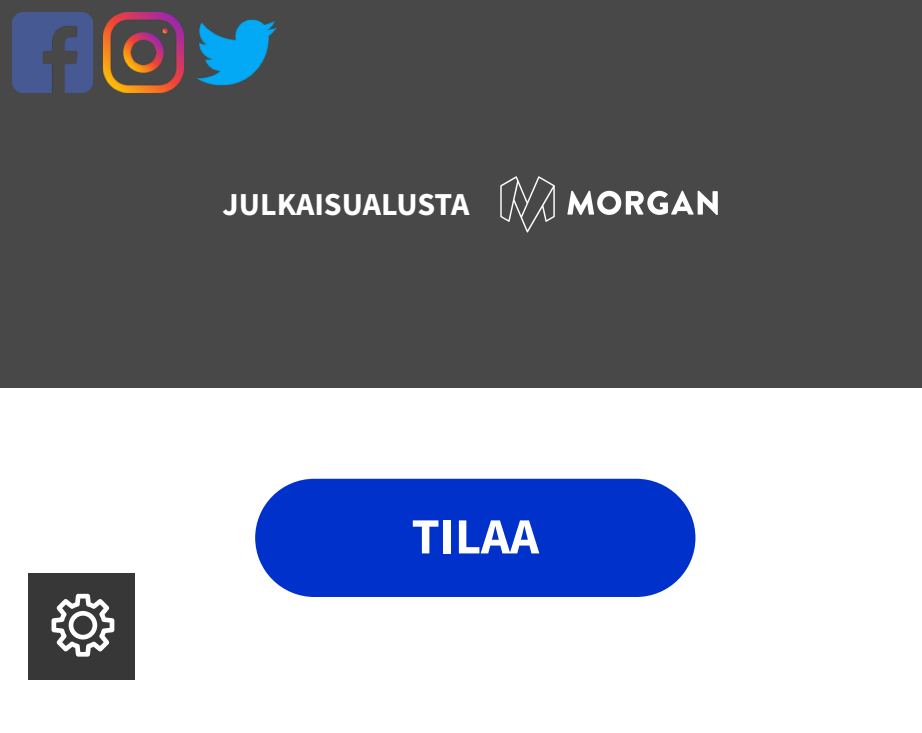
”Kattaran suuri toinen sato laimensi valkuaisen massaan, raakavalkuainen oli 120. Typpilannoituksen jako on hyvä miettiä niittorytmin mukaan, jotta jälkisatoihin saadaan valkuaista. Viime kesänä neljän niiton kattaran lannoituksen jako onnistui melko hyvin, vaikka säädettävää näyttäisi vielä hieman olevan.”

Mustonen kertoo, että kattara on selvästi timotei-nurminataseosta kuituisempi toisessa sadossa, ja kolmen niiton rytmissä myös kolmannessa sadossa.

Poutivien maiden laji

Maaningan kokemusten perusteella Mustonen suosittelee pehmeälehtistä kattaraa poutiville maille. Sen kasvutapa on niukkakortinen ja lamoava, joten se ei sovi eloperäisille maille.

”Lamoavan kasvuston alaosa pysyy sateissa pitkään kosteana, jolloin lehtiä todennäköisesti kuolee ja pilaantuu.”

Kattara muodostaa siemen röyhyyän.

Lamoavasta kasvutavasta johtuen kattara on erittäin peittävä. Mustonen toteaa, että kattara voisi sopia seokseen, jossa se on selkeästi pääkasvi, jonka mukaan korjuu tai laidunnus toteutetaan.

Ongelmaksi voi tulla kylvä. Kattaran siemenen pinnassa on karvoja, joten sen juoksevuus on hyvin erilaista kuin muilla lajeilla. Se voi aiheuttaa siemensieoksen lajittumista kylvössä.

Haasteita on myös siementen saatavuuden kanssa.

”Pehmeälehtisen kattaran siementä tuotetaan alueilla, joissa hukkakaurasäädökset ovat löyhemmät kuin Suomessa. Naturcom on tuonut pienen erän Admiral-lajiketta ja markkinoi sitä laidunkattaran nimellä.”

Kuvat Maarit Termonen, teksti: Saara Liespuu

Vastaa

[Kirjautunut käyttäjänä Saara Liespuu. Kirjautu ulos?](#)

Kommentti

LÄHETÄ KOMMENTTI

MAATALOUS

nurmi # nurmiseos # pehmeälehtinen kattara # rehusato # syväjuurinen

JAA:

Lisää aiheesta

[simo mäki2](#) KOTIELÄINTUOTANTO **Palkittu nurmitila luottaa monipuolisiin seoksiin**

[niittäminen2](#) MAATALOUS **Veikko Jokitalolla on kova tavoite nurmisadolle: yhtä isoksi kuin maitotuotos – tuotos hipoo jo 13 000 kiloa**

[DSC0861](#) MAATALOUS **Lämpötilaa mittaavat sauvat paljastavat säilörehun pilaantumisen**

[rehu](#) MAATALOUS **Kolmossato korjuuseen mahdollisimman aikaisin**

[rehu](#) MAATALOUS **PTT ennustaa maltillisia muutoksia viljojen hintoihin**

[rehu](#) KOTIELÄINTUOTANTO **Appeen lämpenemistä voi estää**

[rehu](#) MAATALOUS **Onnistumisen iloa kevättrypsillä**